

TUTAMEN
PAUPERVM.

SIVE

TRACTATUS ABSOLVTISSIMVS
DE DILATIONE QVINQVENNALI

Quæ ex Iustitia dicitur .

MORATORIA PRINCIPIS. REMISSIONE DEBITORVM, ET
CESSIONE BONORVM.

CVM COMMENTARIIS AD PRAGMATICAM IX. Cap. II.
De Officio Iudicum.

In quibus dilucidè tractatur materia Suspit. Official.

LVCÆ MATTHÆI DE APICELLA I.C.
Nobilium Picentiorum Ciuitatis Regindæ Minoris.

OPVS IUDICIBVS. CAVSARVM PATRONIS, ET OMNIBVS IN FORO
tam Ecclesiastico, quàm Seculari versantibus, Iuraq; Pauperum tuentibus
utile, ac pernecessarium.

DECISIONIBVS SAC. REG. CONS. NEAPOL.
*Super eisdem materijs emanatis, Summarijs, Indiceq; rerum
locupletissimis Illustratum.*

ACCESSERE VBIQUE AVREA ADDITIONES CVM AD VNVMQVEMQVE
Ticulum Tutaminis Pauperum, tum etiam ad Commentaria de Suspit. Official. & elegantissimæ
Allegationes Casuum Practicabilium Iuris Pontificij, atq; Czarci.

M AVRTII DE APICELLA I.C.
Authoris filij non immeriti.

SVPERIORVM PERMISSV.

ET PRIVILEGIO REGIO.

NEAPOLI. Ex Typographia Hæredum Tarquinij Longhi. MDCXXXI

Sumptibus Io. Dominici Bous excussus.

P A V P E R V M
 T V T A M E N
 L V C A E M A T T H A E I
 D E A P I C E L L A I . C .

Picentiorum Nobilium Origine Ciuitatis
 Regindæ Minoris.

De Quinquenniali Dilatione, ex Iustitia.

TITVLVS PRIMVS.

S V M M A R I V M.

- 1 **D**ilatatio quinquennialis an à quocunq; Iudice concedi possit.
- 2 In concursu creditorum, qua nam sententia preualeat, an reffixio, vel quinq; dies.
- 3 Et an qualitatis personarum ratio habenda sit, ut in testibus.
- 4 Maior pars quod facit, quando omnes facisse videtur in dando vocem in allectione testis, vel Capituli.
- 5 Pluralitas quando habetur pro singularitate, & de everso.
Et quando maiorem facere dicitur partem si plures Creditores unam actionem habeant, vel vnica est actio contra plures debitores.
- 6 Maius Ius an dicatur habere representatus, quam representans.
- 7 Qua singula non profunt, quando vnica inuuant. Et si dicatur maior in summa in vnica actione, & debito ex vna scriptura, contra alium minorem, sed in diuersis scripturis, Et si pro capitali, & reuysi, & interesso.
- 8 Coactio Summarum quando datur in fauorabilibus vel edictis.
- 9 Creditores an debeant iurare verum credita esse vera, Et si est de substantialibus, ut iuramentum de calumnia.
- 10 Et si illud potest committi, & quando. Et si consuetudo in contrarium valet, & in qua parte iudicij potest committi. Et si amissio vitiat sententiam.
- 11 Simulatum quando constat esse creditum, corrumpit respectu illius dilatio, ut non valeat, & non concurrens dicitur.
- 12 Et ex quibus arguitur simulatio, tam in presenti, quam in praterito Creditores quam futuri. Et si consistat in decem, & apparet in quinque.
- 13 Credita per quos genus probationum verificantur. Et an pro credito chirographario concurrant. Et apud ea quando probat. Et quid in remissione, si idem est, ut in quinquenniali.
- 14 Apocha quando dicitur verificata ad obtinendam in iudicio.
- 15 Et si proceditur in consummatam quando verificata dicitur.
- 16 Et an per appellationem impediatur eius executio. Et si

ADDITIONES A V R E A E

A D

T V T A M E N P A V P E R V M,
E T

Commentaria ad Pragm. 9. cap. 2. de offic. Iudic:

L V C A E M A T T H A E I D E A P I C E L L A I. C.
Nobilium Picentinarum Ciuitatis
Regindæ Minoris

A

M A V R I T I O D E A P I C E L L A I. C.
Filio elaborata.

I N Q V I B V S D I L I G E N T E R , A C E X A C T E M A G I S
communes opiniones, & authoritates omnium terè recentio-
rum, receptorumq; Authorum, nouoq; stylo adductæ
fuere, vt amplius addi, nec desiderari possit.

C V M E A R V M I N D I C E F E R T I L I S S I M O .

NEAPOLI, Ex Typographia Hæredum Tarquinij Longi. M. DC. XXI.

Superiorum permissa, & Privilegio.

ADDITIONES

MAVRITII DE APICELLA I. C.

ad omnes celebres lugubrationes

D. LVCAE MATTHAEI DE APICELLA I. C.

Genitoris dignissimi.

AD TITVLVM PRIMVM

DE DILATIONE QVINQVENNALI, quæ ex Iustitia dicitur.

A num. 1.

ADE Capibl. de Baron. pragm. 8. la prima, nu. 144. ibi dicitur secus esse in moratoria Principis, quæ ad ipsum solû spectat. Et an idem sit in delinquentibus, ut quilibet Iudex, etiâ inferior hâbito illam saluam guardiam cõcedere possit Auctor. infra tit. 2. nu. 51. & Assl. in dec. 4. cum Vrfill. est in opinione, ex causâ posse ab eodemet Iudice, & de Nigr. in cap. multorum nu. 6. & in cap. 155. nu. 26. D. de Pont. de Potest. Proreg. de prouis. fieri sol. 3. nu. 57. dicitur practicari hodie, à solo Prorege concedi, & Ann. sing. 11. Aduocatus fisci, & 462. Capiblanc. pragm. 6. nu. 76. ac etiam per alios officiales, Lucian. de Eccl. & vnit. fid. cap. 3. nu. 7. secus si ab alio, quia tunc causa iusta dicitur voluntas Principis, Menoch. cas. 337. nu. 11. exponit illud (ab alio) esse, quâdo ab eius superiore, vel à prædecessore, quia successor auctoritate iudiciaria poterit, cum eadem persona censeatur, ibiq; cas. 336. & seq. multa congerit, & Vitalis in tract. clauf. ver. nil nouari nu. 12. & 15. cum seq. car. 77. in meis, & sic sententios Caran. in Rit. 287. nu. 3. & Clar. 6. fin. q. 32. ver. sed hic quæro contrarium sentientes: Et pro Iudicis te in pote arbitrio concedi potest, Menoch.

cas. 141. in fin. & D. Conf. Rouit. super pragm. 1. de Guidat. nu. 52. & seqq. distinguens in Principe, & inferiore à nu. 5. & seqq.

Et rumpens qua poena plectatur, Menoch. cas. 338. & dicit in Nouell. Add. ad dec. Guid. Pap. 418. Et à Rege concessa, quando innovari potest, & quando valet, ut seruari debeat Vital. loco præcit. & de Franch. dec. 673. 4. par. Assl. in Const. penam eorû in 10. notab. multa de securitate, & Lucian. loc. cit. remiss. nu. 3. & si Baro potest concedere, in terra sua tantum, de Pont. loc. præcit. nu. 53. & seq. Capiblanc. ibid. num. 74. & seqq. pragm. 6. & Rouit. loc. præcit. nu. 51. & Mastrill. de magistr. lib. 4. cap. 16. nu. 194. & seq. & si potest concedere dilationem, & moratorium; Et si ex defectu potestatis concedentis debitor, vel inquisitus captus fuerit, adhuc erit seruanda securitas ex rationibus, vide Capiblanc. ibidem num. 75. de Franch. decif. 258. cum Addent. L. sur. de Iud. suspect. cap. 13. nu. 26. & fuisse decisum refert aduiter D. Tapp. super lib. 4. iur. nouiss. de mora. & salu. cond. rub. 19. nu. 10. & Thor. in Comp. decif. ver. captus pendente securitate post scripta visus, referens Moder. dec. ad quæ Adde non. per Aoth. infra de morator. tit. 2. nu. 1. quibus dictis hæc ibi dicitur uiunt.

Ad nu. 5. quando pluralitas habeatur pro singula.

I V R I V M
A L L E G A T I O N E S
MAVRITHI DE APICELLA I.C.
PICENTINORVM NOBILIVM
Ciuitatis Regindæ Minoris.

IN QVIBVS EXACTE, AC DILVCIDE VARIE,
ac Perutiles materiae Seruitutum, Iurisdictionum, Præceden-
tiarum, Feudorum; Glisæ ponendæ, & eius effectus, &c.

SIGNANTER Q. DE REBVS ECCLES. NON ALIENANDIS,
& quomodo distrahendis pertractantur.

CVM DECIS. SAC. CONS. PERE IN OMNIBVS,
& eorum inde sequuta obseruantia.

OPVS OMNIBVS VTISSIMVM, CVM ECCLESIASTICIS,
tum etiam Secularibus, quouis in foro versantibus.

DVPLICI INDICE DECORATAE, ARGVMENTORVM SCILICET,
& rerum omnium, in eis tractatarum.

C V M P R I V I L E G I O :

N E A P O L I :

Ex Typographia Hæredum Tarquinij Longi. 1621.

DEPRIORVM PERMISSO.

ALLEGATIONES MAVRITII DE APICELLA

V. I. D.

Picentinorum Nobilium Genere Ciuitatis Reginae Minoris.

S V M M A R I V M.

Res seruitutis oneri nexa non praesumitur si non probetur num. 1.
Edificare in suo quilibet potest usq; ad caelum si seruitute non impeditur. ibid.
Seruitus est quid facti extrinseci extra naturam rei. num. 2.
Quod est fundamentum suae intentionis probandum est per agentem, & excipientem nu. 3.
Edificando in suo dicitur quis vii iure suo absq; dolo. num. 4.
Edificari non prohibetur in suo, si per mille annos non egit num. 5. & quando num. 7. cum seq. prohiberi potest.
Seruitus non acquiritur si non est constituta, & quomodo num. 6.
Non dicitur esse quod contingit abesse num. 7.
Prescriptio non currit in his, quae sunt merae facultatis, & quando nu. 8.
Prescriptio non currit pro vasallo contra Dominum si magna tempore Dominus a vasallo non exegit ius subsidiarium nu. 9. & quando ibid.
Iurisdictio non praescribitur ex non usu, & quando. numero 10.
Consuetudo non inducitur ex non actibus pro vasallis contra Dominum nu. 11. & quando, ibid.
Lex non tollitur per non usum, & quando num. 12.
Plantare arbores in suo quomodo quis potest nu. 13.
Magis expedit iura concordare, quam corrigere nu. 14.
Ad emulationem vicini quando dicitur aliquid fieri

*per vicinum, ut prohiberi possit num. 15. in plantatione arborum, apertura fenestraz etiam super Mo-
 nasterio, & constructione furni.*
Seruitutem Specialem habentem quis probare eam debet num. 16.
Plantatio arborum non dicitur contra seruitutem alius non tollendi nu. 17.
Habens seruitutem qualificatam vno modo, non dicitur alio modo habere nu. 18. quia stricti iuris.
In contractibus fit stricta interpretatio nu. 19.
Plantatio arboris impeditur ex seruitute ne luminibus afficiatur nu. 20. & quando potest. ibid.
Radices arborum quando incidi possunt a vicino si nocent nu. 21. & seq.
Circuitus evitandi nu. 22. & quando cum seq.
*Seruitus si vno modo datur extenditur in alio ex correla-
 tivo nu. n. 23. & seq. quando procedit.*
*In contractibus fit stricta interpretatio, & non datur ex-
 tensio ex verisimili mente contrahentis nullo modo nu. 24. in omni re loquens. ibid.*
*Extensio in equipollenti in assensu in feudibus quando datur de contractu ad contractum nu. 25. Disposi-
 tio legis, vel hominis in vno contractu non exten-
 ditur ex tacita mente nu. 26.*
*Prescriptio cuius actus iurisdictionis in loco exempto
 quando extenditur ad alios, & in toto territorio.
 num. 27.*
*In concessionibus non datur extensio de vna seruitute
 ad aliam num. 28. & quando in omni re loquens
 ibidem,*